

11. BÖLÜM

POSTOPERATİF YARA BAKIMI

Hüsna GÜDER

CERRAHİ YARANIN TANIMI

Cerrahi yara cerrahi sırasında genellikle bisturi ile oluşturulmuş yaralardır. Ayrıca elektrokoter veya lazer ile de oluşturulabilir. Ortopedik cerrahide cerrahi yaralar genellikle kemiğe kadar uzanan yaralardır.

Cerrahi yara sınıflaması

Cerrahi yaralar kontaminasyonuna, yara derinliğine, iyileşme süresine bakılarak birçok farklı faktör açısından sınıflandırılmaktadır. Yara değerlendirildiği sırada hangi durum ön plandaysa genellikle o sınıflama kullanılmaktadır.

Yaranın derinliğine göre yaralar kısmi ve tam kalınlıkta yaralar olarak ikiye ayrılır. Kısmi kalınlıkta yaralar, epidermis katmanlarına veya dermise uzanan yaralardır. Tam kalınlıktaki yaralar ise deriye ek olarak yağ dokusu, kas, tendon veya kemiğe kadar uzanan yaralardır. Yaralar iyileşme sürelerine göre akut ve kronik olarak adlandırılır. İşlevsel ve anatomik olarak zamanında ve düzenli iyileşen yaralar akut yaralar olarak adlandırılırken, düzenli iyileşmeyen yaralar kronik yaralar olarak adlandırılırlar. Dış ortama maruz kalmasına göre yaralar açık ve kapalı yaralar olarak adlandırılır. Kapalı yaralarda doku travmatize olur ancak cilt bütünlüğü bozulmamıştır. Açık yaralarda ise cilt bütünlüğü bozulmuştur (1).

Cerrahi alan enfeksiyonu risklerine göre Ulusal Bilimler Akademisi ve Ulusal Araştırma Konseyi (NHSN) Kooperatif Araştırma çalışması tarafından 1964 yılında Orijinal cerrahi yara sınıflandırma sistemi oluşturulmuştur. Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri (CDC) 1982'de bu sınıflandırmayı geliştirmiş ve günümüzde bu sınıflandırma yaygın olarak kullanılmaktadır (2). CDC kontaminasyonuna göre cerrahi yarayı 4 kategori olarak sınıflandırmıştır. Bunlar:

çalışmada ağrı, kaşıntı, döküntü, kızarıklık ve cilt yumuşaması da çalışma ve kontrol grupları arasında karşılaştırılmış ve çalışma grubunda daha düşük düzeyde olduğu görülmüştür. Silikon tabakanın cildi tahriş etmediği görülmüştür. Vancouver Yara Skalası 12. haftada daha düşük olmasına rağmen, 4. ve 12. haftalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlememişler. Uzun süre silikon tabaka uygulamasına gerek olmadığını öne sürmektedirler (20).

Takipler sırasında aşırı skar oluşumuna dair bulgu olması halinde skar tedavisine erken dönemde başlamak önemlidir. Skar oluşumunu tamamen önleyecek ya da yok edecek mucizevi bir çözüm yoktur. Bundan dolayı skardan kaçınmak için gerekli olan her şeyi yapmak en iyisi olacaktır.

KAYNAKÇA

1. Chhabra S, Chhabra N, Kaur A, Gupta N. Wound Healing Concepts in Clinical Practice of OMFS. *J Maxillofac Oral Surg.* 2017 Dec;16(4):403-423.
2. Onyekwelu I, Yakkanti R, Protzer L, Pinkston CM, Tucker C, Seligson D. Surgical Wound Classification and Surgical Site Infections in the Orthopaedic Patient. *J Am Acad Orthop Surg Glob Res Rev.* 2017 Jun 13;1(3):e022.
3. CDC/NHSN surveillance definitions for specific types of infections. Atlanta (GA): Centers for Disease Control and Prevention; 2017 (https://www.cdc.gov/nhsn/pdfs/pscmanual/17pscnsindef_current.pdf, accessed 22 February 2018).
4. Rodrigues M, Kosaric N, Bonham CA, Gurtner GC. Wound Healing: A Cellular Perspective. *Physiol Rev.* 2019 Jan 1;99(1):665-706.
5. Bredow J, Hoffmann K, Oppermann J, Hellmich M, Eysel P, Zarghooni K. Evaluation of Absorbent Versus Conventional Wound Dressing. *Dtsch Arztebl Int.* 2018 Mar 30;115(13):213-219.
6. Shi C, Wang C, Liu H, Li Q, Li R, Zhang Y, Liu Y, Shao Y, Wang J. Selection of Appropriate Wound Dressing for Various Wounds. *Front Bioeng Biotechnol.* 2020 Mar 19;8:182.
7. Chowdhry M, Chen AF. Wound dressings for primary and revision total joint arthroplasty. *Ann Transl Med.* 2015 Oct;3(18):268.
8. Jürgens C, Schulz A, Porté T, Faschingbauer M, & Seide K. Biodegradable Films in Trauma and Orthopedic Surgery. *European Journal of Trauma.* 2006;32:160-171.
9. Luque-Valenzuela M, Sánchez-Aguilera AJ, Martín-Vivaldi-Jiménez A, Jódar-Graus R, Prados-Olleta N. Do surgical site complications after ankle fracture surgery reduce with Aquacel Extra Ag®? *Rev Esp Cir Ortop Traumatol.* 2019 Sep-Oct;63(5):342-345.
10. Beele H, Van Overschelde P, Olivecrona C, Smet S. A prospective randomized controlled clinical investigation comparing two post-operative wound dressings used after elective hip and knee replacement; Mepilex® Border Post-Op versus Aquacel® surgical. *Int J Orthop Trauma Nurs.* 2020 Aug;38:100772.
11. Chen KK, Elbuluk AM, Vigdorichik JM, Long WJ, Schwarzkopf R. The effect of wound dressings on infection following total joint arthroplasty. *Arthroplast Today.* 2017 Jul 3;4(1):125-129.
12. Kadar A, Eisenberg G, Yahav E, Drexler M, Salai M, Steinberg EL. Surgical site infection in elderly patients with hip fractures, silver-coated versus regular dressings: a randomised prospective trial. *J Wound Care.* 2015 Oct;24(10):441-2, 444-5.
13. López-Parra M, Gil-Rey D, López-González E, González-Rodríguez EM, Simó-Sánchez I, Zamora-Carmona F et al. Open-label randomized controlled trial to compare wound dressings for patients undergoing hip and knee arthroplasty: study protocol for a randomized controlled trial. *Trials.* 2018 Jul 5;19(1):357.

14. Webster J, Liu Z, Norman G, Dumville JC, Chiverton L, Scuffham P, Stankiewicz M, Chaboyer WP. Negative pressure wound therapy for surgical wounds healing by primary closure. *Cochrane Database Syst Rev*. 2019 Mar 26;3(3):CD009261.
15. Newman JM, Siqueira MBP, Klika AK, Molloy RM, Barsoum WK, Higuera CA. Use of Closed Incisional Negative Pressure Wound Therapy After Revision Total Hip and Knee Arthroplasty in Patients at High Risk for Infection: A Prospective, Randomized Clinical Trial. *J Arthroplasty*. 2019 Mar;34(3):554-559.
16. Gromov K, Troelsen A, Raaschou S, Sandhold H, Nielsen CS, Kehlet H, Husted H. Tissue Adhesive for Wound Closure Reduces Immediate Postoperative Wound Dressing Changes After Primary TKA: A Randomized Controlled Study in Simultaneous Bilateral TKA. *Clin Orthop Relat Res*. 2019 Sep;477(9):2032-2038.
17. Hwang YG, Lee JW, Won EA, Han SH. Prospective Randomized Controlled Study of Hemostatic Efficacy with Kaolin-Impregnated Dressings in Diabetic Foot Ulcers Taking Anticoagulants Undergoing Debridement in an Outpatient Clinic. *J Diabetes Res*. 2019 Nov 11;2019:9316380.
18. Monstrey S, Middelkoop E, Vranckx JJ, Bassetto F, Ziegler UE, Meaume S, Téot L. Updated scar management practical guidelines: non-invasive and invasive measures. *J Plast Reconstr Aesthet Surg*. 2014 Aug;67(8):1017-25.
19. Paul SP. Biodynamic excisional skin tension lines for surgical excisions: untangling the science. *Ann R Coll Surg Engl*. 2018 Apr;100(4):330-337.
20. Kim JS, Hong JP, Choi JW, Seo DK, Lee ES, Lee HS. The Efficacy of a Silicone Sheet in Postoperative Scar Management. *Adv Skin Wound Care*. 2016 Sep;29(9):414-20.